

ACADEMIC FOCUS

POLITICS

TECHNOLOGY

SOCIAL

NEWS

ECONOMICS

HOT ISSUE

INFORMATION

สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่เหมาะสม
ของประเทศไทย

ISSN 2287-0520

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการผู้แทนราษฎร

Academic Focus
เมษายน 2557

สารบัญ
บทนำ

นิยามความหมาย

กรณีศึกษาผู้สูงอายุกับสวัสดิการ
ในต่างประเทศ

- สิงคโปร์
- ฮองกง
- ออสเตรเลีย
- แคนาดา
- สวีเดน

ประเทศไทยกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ 7

- ปฏิญญาสากลที่ประเทศไทยผูกพัน
ต้องปฏิบัติตาม
- รัฐธรรมนูญไทยและกฎหมายผู้สูงอายุ
- สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในปัจจุบัน

งานนิติบัญญัติกับการจัดสวัสดิการ
ผู้สูงอายุ 12

สรุปและข้อเสนอแนะ 13

เอกสารอ้างอิง 17

เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
<http://www.parliament.go.th/library>

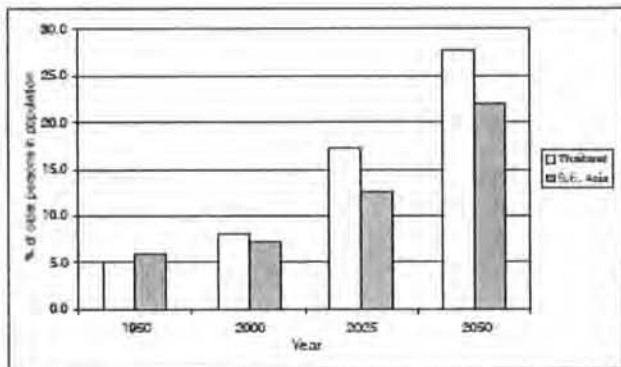
สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ที่เหมาะสมของประเทศไทย

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ.2489-2507) ประเทศ
ทั่วโลกได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเพิ่มจำนวนประชากร เพื่อเป็น
กำลังสำคัญในการพัฒนาและฟื้นฟูประเทศหลังภาวะสงคราม
การเพิ่มจำนวนประชากรในยุค Baby Boom อย่างรวดเร็วในครั้ง
นั้น ส่งผลให้สังคมโลกต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง
ทางประชากรเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” (Aging Society) ปัจจุบัน
ประเทศในแถบยุโรปกลายเป็นภูมิภาคที่มีผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก
โดยเฉพาะอิตาลี กรีซ เยอรมัน สวิสเซอร์แลนด์ แม้กระทั่ง
ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการวางแผนด้านประชากรก็มีปัญหานี้
เช่นกัน ดังนั้นหลายต่อหลายประเทศ จึงพยายามศึกษาและวิจัย
เกี่ยวกับผู้สูงอายุมากขึ้น เพื่อพัฒนาประเทศของตนให้มีคุณภาพ
กลายเป็น “สังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ”

เมื่อหันมามองประเทศในแถบเอเชีย มีจำนวนประชากร
สูงถึง 60% ของจำนวนประชากรโลก ประเทศจีนเป็นประเทศที่มี
จำนวนประชากรมากที่สุดในโลก ตามมาด้วยประเทศอินเดีย ส่วน
ประเทศไทยนั้นอยู่ในอันดับที่ 19 โดยมีประชากรกว่า 60 ล้านคน
(2539) ซึ่งคาดการณ์เอาไว้ว่าในปี พ.ศ.2562 ประชาชนชาวไทย
จะมีจำนวนถึง 70 ล้านคน ประเทศไทยจึงเริ่มมีนโยบายการวางแผน
ครอบครัว ให้ประชากรไทยมีลูกครอบครัวละไม่เกิน 2 คน
นโยบายดังกล่าวได้ผลเกินคาดทำให้อัตราเจริญพันธุ์โดยรวม
ลดลงต่ำกว่าระดับทดแทนถึงประมาณ 1.8 คน ประเทศไทยจึง
แนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เช่นเดียวกับหลายๆ ประเทศทั่วโลก
ประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปของประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมาก
ขึ้น จากเหตุผลดังกล่าว คาดการณ์ประชากรได้ว่าในอนาคต
ประเทศไทยจะมีประชากรสูงอายุมากกว่าประชากรวัยเด็ก
เพราะฉะนั้นประเทศไทย และประเทศทั่วโลก จะต้องมีการ
พัฒนาสังคม และเศรษฐกิจเพื่อรองรับระบบสังคมผู้สูงอายุใน
อนาคต

ผู้สูงอายุในประเทศไทยนั้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปี 2555 ที่ผ่านมามีผู้สูงอายุคิดเป็นประมาณร้อยละ 12.7 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ ซึ่งตามคำนิยามขององค์การสหประชาชาติ (United Nation : UN) กำหนดไว้ว่า ประเทศใดมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป สัดส่วนเกินร้อยละ 10 ของประชากรทั้งประเทศ ถือว่าประเทศนั้นได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) และจะเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์เมื่อมีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ ดังนั้นประเทศไทยจึงนับได้ว่าก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว ดังรูปภาพที่ 1

รูปภาพที่ 1 ประชากรผู้สูงอายุของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน

แหล่งที่มา: สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล, การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย 2005-2025, 2006 และสำนักงานเศรษฐกิจและสังคม สหประชาชาติ, สำนักประชากรผู้สูงอายุโลก 1950-2050 นีวอร์ค 2002

จากรูปภาพจะเห็นได้ว่าประชากรผู้สูงอายุทั้งหมดของประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ 5 ในปีค.ศ. 1950 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทุกประเทศในอาเซียนรวมกัน แต่ในปี ค.ศ.2000 ผู้สูงอายุของไทยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของทุกประเทศในอาเซียนรวมกันซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 7 จากคาดการณ์ของ นักประชากรศาสตร์ผู้สูงอายุของไทยจะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 19.8 ใน ค.ศ.2025 และเกือบร้อยละ 30 ภายในปี ค.ศ.2050 ของประชากรผู้สูงอายุในปัจจุบัน 8.63 ล้านคน (2012)

ผลของการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ก่อให้เกิดภาวะความรับผิดชอบแก่ประชาชนในรุ่นหลัง ที่จะต้องแบกรับค่าใช้จ่ายและเสียภาษีเพื่อเลี้ยงดูผู้เกษียณ ฝ่ายรัฐต้องจัดหาสวัสดิการเพิ่มเติมทั้งในรูปของปริมาณและคุณภาพเพื่อรองรับจำนวนผู้สูงอายุที่มากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งทำให้รัฐมีภาระค่าใช้จ่าย และแหล่งเงินทุนสำหรับการจัดหาสวัสดิการผู้สูงอายุที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หลายๆประเทศจึงเริ่มศึกษาวิจัยและมองหาแนวทางและมาตรการ เพื่อนำมาแก้ปัญหาดังกล่าว เช่น เยอรมันและเนเธอร์แลนด์เพิ่มอายุเกษียณขั้นต่ำเป็น 67 ปี ในขณะที่ฝรั่งเศสได้ปรับอายุขั้นต่ำที่มีสิทธิเริ่มรับบำนาญจาก 60 ปี เป็น 62 ปี และอังกฤษใช้แนวทางการยกเลิกอายุเกษียณ เพื่อส่งเสริมให้ประชากรที่ยังมีความสามารถทำงานได้ ได้ทำงานต่อไปได้นานขึ้น เพื่อลดภาระรัฐในการจ่ายเงินสวัสดิการเลี้ยงดูประชากรในวัยเกษียณ

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และผู้มีงานทำอายุ 60 ปีขึ้นไป พ.ศ.2552 -2555

หน่วย : ล้านคน				
ประชากร	2552	2553	2554	2555
ประชากรสูงอายุ 60 ปีขึ้นไป	7.71	8.03	8.31	8.63
ผู้สูงอายุที่ทำงาน	3.07	3.05	3.24	3.40
ผู้สูงอายุชาย	1.80	1.77	1.84	1.93
ผู้สูงอายุหญิง	1.27	1.28	1.40	1.47

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ยังทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะด้านกำลังแรงงาน จำเป็นจะต้องมีผู้สูงอายุเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น จากผลการสำรวจพบว่าผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 40 เริ่มเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน คือมีงานทำ ซึ่งนับวันแรงงานสูงอายุเหล่านี้จะมีมากและสำคัญขึ้นเรื่อยๆ ในการช่วย

ขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่แรงงานผู้สูงอายุเหล่านั้นก็ต้องได้รับการปฏิบัติและดูแลในลักษณะงานที่เหมาะสมจึงจะกลายเป็นแรงงานผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ

ในอีกแง่หนึ่งผู้สูงอายุเหล่านั้นก็ยังเป็นปวงชนที่ถูกละเลยและถูกทอดทิ้ง การอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม การได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีก็เป็นสิ่งที่รัฐไม่ควรละเลย เป็นภาระหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญและพันธสัญญาระหว่างประเทศที่รัฐได้เข้าไปผูกพันอย่างเหมาะสมด้วย บทความทางวิชาการฉบับนี้ จึงมีขึ้นเพื่อศึกษาถึงแนวทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย โดยศึกษาเปรียบเทียบ และถอดบทเรียนแนวทางและวิธีแก้ปัญหาจากต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทยอย่างเหมาะสมต่อไป

นิยามความหมาย

คำว่า **ผู้สูงอายุ** (Older หรือElderly person)

องค์การสหประชาชาติ กำหนดให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ทั่วโลกคือผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (Nations, 2007)

องค์การอนามัยโลก หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 60 ปี หรือมากกว่า เมื่อนับตามวัย หรือผู้ที่สังคมนับว่าสูงอายุจากการกำหนดของสังคม หรือผู้ที่เกษียณอายุจากการทำงานเมื่อนับตามสภาพเศรษฐกิจ ในประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่จะใช้เกณฑ์ที่อายุ 65 ปี (World Health Organization, 2010)

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 กำหนดให้ บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์และมีสัญชาติไทย เป็นผู้สูงอายุ (สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ, 2552) แบ่งกลุ่มผู้สูงอายุได้ 3 กลุ่ม คือ

ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60-69 ปี)

ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70-79 ปี)

ผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป)

คำว่า **สวัสดิการสังคม** (Social Welfare)

Encyclopedia of Social Work ให้นิยามว่า “สวัสดิการสังคม” หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานทั้งของรัฐบาลและอาสาสมัคร เพื่อมุ่งป้องกันและขจัดปัญหาสังคม หรือปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล กลุ่ม และชุมชน กิจกรรมดังกล่าวนี้ใช้บุคลากรนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอย่างมากมาย อาทิ แพทย์ พยาบาล นักกฎหมาย นักการศึกษา วิศวกร นักบริหาร นักสังคมสงเคราะห์ ตลอดจนผู้ช่วยนักวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ (Paraprofessional)

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมาย “สวัสดิการสังคม” หมายถึง ระบบการจัดบริการสังคม ซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัยที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

สรุปว่าสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานทั้งของรัฐบาลและอาสาสมัครเพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของบุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัยที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเป็นปวงชนบุคคล ควรแก่การเคารพยกย่องของครอบครัวและสังคม

กรณีศึกษาผู้สูงอายุกับสวัสดิการในต่างประเทศ

หลายประเทศในโลกใต้นี้กำลังก้าวสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” อันเนื่องมาจากการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเพิ่มจำนวนประชากรในทุกประเทศทั่วโลก เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาและฟื้นฟูประเทศหลังภาวะสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ.2489-2507) หรือที่เรียกกันว่ายุค Baby Boom ผ่านมา 60 กว่าปีทารกในวันนั้นกลายเป็นผู้สูงอายุในปัจจุบัน กอปรกับในปัจจุบันการพัฒนาทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีความก้าวหน้า เศรษฐกิจและสังคมเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประชากรมีความเป็นอยู่ที่ดี มีอายุยืนยาวมากขึ้น ในประเทศพัฒนาบางประเทศ ได้แก้ปัญหาโดยการขยายอายุการทำงาน หรือเกษียณให้ยาวนานขึ้น และให้ความสำคัญกับแรงงานกลุ่มนี้มากขึ้นในการมีส่วนร่วมเป็นกำลังการผลิตที่มีฝีมือ และประสบการณ์ ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ บางประเทศถึงกับให้คำจำกัดความประชากรกลุ่มนี้ว่าประชากรอาวุโส (Senior citizens) แทนคำว่า ผู้สูงอายุ (Aging population)

ด้วยเหตุนี้ หลายประเทศจึงได้วางนโยบายสำคัญเพื่อดูแลผู้สูงอายุในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านต่างๆ เช่นการแพทย์ ยารักษาโรค การดูแลชีวิตความเป็นอยู่ บ้านพักผู้สูงอายุที่ไม่มีคนดูแล นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการให้บริการด้านการเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุใช้ชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ อันมีส่วนลดโรคสมองเสื่อมและภาวะโรคซึมเศร้า ด้วยการจัดการศึกษาพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ไปกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในต่างประเทศจึงมีนโยบายและสวัสดิการด้านต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบโครงการด้านการศึกษแก่ผู้สูงอายุ

ประเทศ	กิจกรรม/โครงการด้านการศึกษแก่ผู้สูงอายุ
เกาหลีใต้	จัดโครงการการศึกษาไอซีทีสำหรับผู้สูงอายุ เพื่ออบรมทักษะไอซีทีแก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป เป็นเวลา 20-30 ชั่วโมง
ไต้หวัน	กระทรวงศึกษาธิการได้ก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุในมณฑลและชุมชนทั่วไต้หวัน คือ ศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต ศูนย์การเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ
สหรัฐอเมริกา	ให้ผู้เกษียณอายุเข้าเรียนในหลักสูตรที่จัดสำหรับผู้สูงอายุ ในวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยหรือไม่เสียค่าใช้จ่ายเลย

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าต่างประเทศได้เห็นความสำคัญของการศึกษาผู้สูงอายุอย่างมาก เช่นประเทศเกาหลีใต้ โดยกระทรวงสารสนเทศและการสื่อสารของเกาหลีใต้ (Ministry of Information and Communication : MIC) จัดโครงการ

ที่มา : นิตยสารการศึกษาอัฟเกรดกับวิชาการ

การศึกษาไอซีทีสำหรับผู้สูงอายุ (ICT Education for the Elderly) โดยร่วมกับสถาบันส่งเสริมการใช้ไอซีทีของเกาหลี (Korea Agency for Digital Opportunity and Promotion : KADO) และขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน วิทยาลัย ศูนย์สวัสดิการสังคม และศูนย์สวัสดิการผู้ที่อยู่ในวัยเกษียณ เพื่ออบรมทักษะไอซีทีแก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป เป็นเวลา 20-30 ชั่วโมง

รัฐบาลประเทศไต้หวันโดยกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education : MOE) ประกาศเพิ่มงบประมาณจำนวน 46.54 ล้านดอลลาร์ไต้หวัน (NT\$) เพื่อสนับสนุนการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ และก่อนหน้านี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุในมณฑลและชุมชนทั่วไต้หวัน คือ ศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต (life-long learning centers) ศูนย์การเรียนรู้สำหรับผู้สูงอายุ (grey-haired learning centers)

รัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา โดยวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศฯ อนุญาตให้ประชาชนที่เกษียณอายุเข้าเรียนในหลักสูตรที่จัดสำหรับผู้สูงอายุ โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยหรือไม่เสียค่าใช้จ่ายเลย และมีที่พักพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุเสียค่าใช้จ่ายน้อยภายในวิทยาลัย

ส่วนการจัดสวัสดิการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุนั้น ประเทศพัฒนาหลายประเทศได้ให้ความสำคัญเช่นเดียวกัน และได้วางนโยบายด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไว้ มีรูปแบบที่แตกต่างกันไป ตามนโยบายรัฐของแต่ละประเทศ จึงขอนำตัวอย่างการจัดสวัสดิการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุบางประเทศที่เห็นว่าประเทศไทยน่าจะนำมาศึกษาวิจัย และประยุกต์ใช้ได้ โดยสรุป ดังนี้

สิงคโปร์ รัฐบาลสิงคโปร์จึงมีนโยบายในการดูแลผู้สูงอายุ ภายใต้คำขวัญ “Successful Ageing for Singapore” ประกอบไปด้วยกิจกรรมหลักๆ 4 กิจกรรม คือ 1. ส่งเสริมการจ้างงานและความมั่นคงทางการเงิน (Enhance employability and financial security) 2. ให้การดูแลสุขภาพและการดูแลผู้สูงอายุแบบองค์รวมในราคาย่อมเยา (provide holistic and affordable healthcare and eldercare) โดยเน้นให้ผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่มีคุณภาพ ราคาประหยัด และตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคล 3. ช่วยเหลือผู้สูงอายุในสังคม (Enable ageing-in-place) ให้ความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่สาธารณะ และในระบบขนส่งมวลชน และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคม 4. ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีอายุยืน (Promote active ageing) โดยการสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีร่างกายและจิตใจที่แข็งแรงเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การบริการผู้สูงอายุในสิงคโปร์แบ่งเป็น (1) การดูแลระยะกลาง ได้แก่ การรักษาตามอาการที่โรงพยาบาลชุมชน และศูนย์ดูแลผู้สูงอายุแบบเข้าไปเย็นกลับ (2) การดูแลระยะยาว ได้แก่ บ้านพักคนชรา การบริหารด้านการแพทย์ พยาบาล และการฟื้นฟูผู้สูงอายุที่บ้าน และสถานที่ดูแลผู้สูงอายุระยะสุดท้าย (hospice) เป็นต้นและรัฐบาลสิงคโปร์ยังได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม เพื่อสร้างระบบให้บุคคลในครอบครัวมีหน้าที่ดูแลเลี้ยงดูพ่อแม่ในยามชรา และหากไม่เลี้ยงดู พ่อแม่สามารถฟ้องร้องเรียกค่าเลี้ยงดูจากบุตรของตนได้ รวมทั้งให้ความสำคัญกับองค์กรชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นกลไกในการดูแลประชาชนที่ประสบความลำบาก เพื่อลดภาระให้กับรัฐบาล

ฮ่องกง โดยกระทรวงสวัสดิการสังคม (Social Welfare Department) ได้สนับสนุนให้มีการบริการผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ ครอบคลุมบ้านพักสำหรับผู้สูงอายุ การดูแลพยาบาล ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุรายวัน มีศูนย์ดูแลผู้สูงอายุประจำชุมชน รวมถึง การเข้าไปดูแลถึงที่บ้าน การให้บริการจะมีบุคลากรจากหลายสาขาด้วยกัน เช่น นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล นักกายภาพบำบัด เช่น ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุละแวกบ้าน (Neighborhood Elderly Centre : NEC) เป็นรูปแบบการให้บริการในชุมชนในระดับเพื่อนบ้าน บริการให้บริการมีหลายด้าน อาทิ ให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ มีกิจกรรมฝึกอบรม มีบริการจัดหาคนดูแลผู้สูงอายุ รวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็น

ประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุรายวัย (Day Care Centre for the Elderly) เป็นศูนย์ที่ให้บริการระหว่างวันสำหรับผู้สูงอายุที่ร่างกายอ่อนแอ ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เน้นที่การฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย มีพยาบาลและบุคลากรที่เชี่ยวชาญคอยช่วยเหลือ บ้านพักคนชรา (Home for the Aged) ให้บริการที่พัก อาหาร เสื้อผ้า สำหรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถอาศัยอยู่ในชุมชนได้ (Nursing Home) ให้บริการที่พักและดูแลเป็นรายบุคคล เพื่อพยาบาลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยและไม่สามารถดูแลที่บ้านได้ ฯลฯ

ออสเตรเลีย การให้บริการผู้สูงอายุในออสเตรเลีย ส่วนใหญ่ภาครัฐเป็นผู้ผลักดัน ซึ่งกระจายอำนาจการจัดการไปยังมลรัฐ และในเมืองต่าง ๆ พร้อมกันนี้ ยังมีโครงการและการสนับสนุนจากชุมชน อาสาสมัคร และภาคเอกชน โดยทบพาทรัฐบาลในการให้บริการผู้สูงอายุ ได้แก่ ให้เงินบำนาญ บ้านพักผู้สูงอายุ ให้บริการยารักษาโรค การช่วยเหลือฉุกเฉิน การให้บริการผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ส่งเสริมให้สถานพยาบาล บ้าน และชุมชนจัดโครงการดูแลผู้สูงอายุ ทบพาทมลรัฐและเมือง ให้บริการคำปรึกษาด้านสุขภาพทางโทรศัพท์ บ้านพักคนชรา ให้บริการผู้ดูแลผู้สูงอายุ ช่วยเหลือผู้สูงอายุที่วิกลจริต ช่วยเหลือในการเดินทาง และให้บัตรผู้สูงอายุที่ใช้เป็นส่วนลดเมื่อซื้อสินค้าและบริการ ทบพาทของชุมชนและภาคเอกชน บ้านพักคนชราและองค์การเพื่อดูแลผู้สูงอายุหลายแห่ง ดำเนินการโดยชุมชนและผู้ที่มีใจกุศล โดยส่วนใหญ่จะใช้ทรัพยากรและงบประมาณของตนเอง

แคนาดา การจัดบริการสวัสดิการและดูแลผู้สูงอายุในประเทศแคนาดา แบ่งเป็น 7 เรื่องสำคัญ ได้แก่ 1. เรื่องสุขภาพ เช่น การจัดให้มีการเยี่ยมดูแลจากทีมแพทย์และพยาบาล โดยอาจเป็นบริการชั่วคราวหลังจากการฟื้นฟูใช้จากโรงพยาบาล หรือการเยี่ยมดูแลอย่างต่อเนื่องหากมีความจำเป็น ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายโดยรวมสำหรับการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ คิดเป็นตัวเลขประมาณร้อยละ 44 ของงบประมาณรัฐบาลสำหรับการดูแลสุขภาพประชาชนทั้งหมด 2. เรื่องที่พักอาศัย เช่น การให้เงินช่วยเหลือสำหรับที่พัก รวมทั้งค่าเช่าบ้านสำหรับผู้สูงอายุที่เข้าข่ายตามหลักเกณฑ์ การจัดหาสถานที่อยู่อาศัยที่จัดไว้เฉพาะสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่ประสงค์หรือไม่สามารถอาศัยอยู่ในบ้านของตนเอง 3. เรื่องการเดินทาง เช่น การให้ส่วนลดค่าโดยสารในการเดินทาง การจัดระบบขนส่งพิเศษสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเดินทางได้สะดวก เป็นต้น 4. เรื่องการเงิน (Finances) ได้แก่ สวัสดิการในรูปแบบของบำนาญและเงินช่วยเหลือ โดยหลักประกันรายได้ 5. เรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิต ได้แก่ การดูแลเกี่ยวกับสุขอนามัยและกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ เช่น การอาบน้ำ การขับถ่าย การแต่งตัว การทำความสะอาดบ้าน รวมไปถึงการซื้อเครื่องอุปโภคและบริโภค และการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเรื่องความมั่นคงส่วนตัว ได้แก่ การบริการดูแลด้านความปลอดภัย เช่น การดูแลบ้าน รวมไปถึงการรับส่งและติดตามผู้สูงอายุไปยังสถานที่นัดหมาย และการทำธุรกรรมทางการเงิน เป็นต้น 6. เรื่องความมั่นคงส่วนตัว ได้แก่ การบริการดูแลด้านความปลอดภัย เช่น การดูแลบ้าน รวมไปถึงการรับส่งและติดตามผู้สูงอายุไปยังสถานที่นัดหมาย และการทำธุรกรรมทางการเงิน เป็นต้น 7. เรื่องอื่นๆ เช่น การให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ และสอบถามบริการสำหรับผู้สูงอายุ (BC Seniors' Line) หรือ บริการส่งข้อความ เป็นจดหมายหรือการทำให้ผู้สูงอายุเนื่องในโอกาสสำคัญๆ เช่น วันเกิดหรือวันครบรอบแต่งงาน เป็นต้น

ทั้งนี้ การจัดสวัสดิการและการบริการดูแลผู้สูงอายุของประเทศแคนาดานั้น ได้รับงบประมาณจากรายได้ของรัฐบาลกลางและรัฐบาลระดับจังหวัด ซึ่งแหล่งหลักมาจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้ นิติบุคคล และภาษีเพื่อการบริโภค

สวีเดน สวีเดนเป็นประเทศที่มีระบบรัฐสวัสดิการที่ดีมากและเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน สาเหตุหลักที่สวีเดนสามารถจัดสวัสดิการสังคมได้ดี เนื่องจากว่ามีการจัดเก็บภาษีเพื่อสวัสดิการสังคมในอัตราก้าวหน้าที่สูงถึงประมาณร้อยละ 40 ของเงินเดือน และเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้รายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนใกล้เคียงกันผู้ที่มิหน้าที่ได้รับผิตชอบ

การจัดบริการสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ การจัดบริการสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในประเทศสวีเดน ครอบคลุมบริการต่อไปนี้ 1. การให้บริการดูแลสุขภาพและการดูแลระยะยาวทุกคนในประเทศมีสิทธิเสรีภาพในการเลือกการดูแลสุขภาพอย่างเป็นอิสระ นั่นคือผู้ป่วยสามารถที่จะเลือกโรงพยาบาลที่ใดก็ได้ในประเทศ ภายใต้เงื่อนไขตามกรอบ การรักษาที่สภาเขตกำหนดไว้ 2. มีระบบการรับบริการเมื่ออยู่ที่บ้าน แนวคิดหลักของแนวทางการดูแลผู้สูงอายุในสวีเดนทุกวันนี้คือผู้สูงอายุจะต้องอาศัยอยู่ในบ้านของตนเองให้นานที่สุด 3. การบริการขั้นปฐม การให้การดูแลและบริการ เช่น การซื้อของให้ การทำความสะอาดบ้านการทำอาหาร การซักผ้า บริการอาหาร การเตือนความปลอดภัย และการดูแลประจำวัน ครอบคลุมการดูแลสุขภาพที่สามารถอยู่ในบ้านของตนเอง ผู้สูงอายุจะอยู่ในบ้านของตนเองจนกว่าจะสิ้นสุดของชีวิตและในกรณีที่ป่วยหนักก็ได้รับการดูแลสุขภาพและการดูแลสุขภาพทางสังคมในบ้านของตน 4. การดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลากลางวัน หน่วยบริการตอนกลางวันได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อผู้สูงอายุซึ่งมีโรคประจำตัวหรือเผชิญกับภาวะสมองเสื่อม โดยมีบทบาทสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุในช่วงเวลาที่ต้องการให้ครอบครัวพักผ่อนบ้างตามเวลาที่กำหนด 5. การเตือนความปลอดภัยส่วนบุคคล 6. การพักอาศัยระยะสั้น การดูแลระยะสั้นจะใช้สำหรับการฟื้นฟูสมรรถภาพและให้การพยาบาลหลังจากอยู่ในโรงพยาบาล 7. จัดหาอุปกรณ์อำนวยความสะดวก เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลสุขภาพของเทศบาลและสภามณฑลจะต้องมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติการแพทย์และสุขภาพ 8. การปรับตัวที่บ้าน การจัดสรรเงินทุนสำหรับการปรับตัวที่อยู่อาศัยช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวในบ้านของตน ทั้งนี้เทศบาลสามารถกำหนดมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้ผู้สูงอายุใช้บ้านของตนอย่างมีประสิทธิภาพ 9. บริการขนส่ง ผู้สูงอายุซึ่งไม่สามารถใช้บริการขนส่งสาธารณะตามปกติ มีสิทธิได้รับการบริการขนส่งรูปแบบที่ปลอดภัยที่สุดของการขนส่งได้แก่ แท็กซี่ รวมไปถึงรถพิเศษในบางครั้ง 10. ที่อยู่อาศัยพิเศษ เทศบาลเป็นผู้รับผิดชอบดูแลผู้ซึ่งไม่สามารถอาศัยอยู่ในบ้านของตนเองได้ 11. การดูแลครอบครัว ในบางครั้งอาจมีการให้ผลตอบแทนทางการเงินสำหรับสมาชิกในครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลผู้สูงอายุในครอบครัวของตน 12. บริการประโยชน์สำหรับผู้สูงอายุ เทศบาลสามารถจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุเช่น การเปลี่ยนผ้าปูที่นอนทำความสะอาด และซักผ้า โดยเทศบาลเป็นผู้กำหนดค่าบริการ แต่ต้องไม่สูงกว่าค่าใช้จ่ายของเทศบาล 13. ระบบบำนาญ

จะเห็นได้ว่าสวัสดิการต่างๆ ที่ประเทศพัฒนาเหล่านี้จัดให้แก่ผู้สูงอายุนั้น มากน้อยแตกต่างกันไปตามแต่แนวคิดและนโยบาย รวมถึงฐานะการเงินการคลังและการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลแต่ละประเทศในประเทศที่ได้ยกเป็นกรณีศึกษาข้างต้น ประเทศสวีเดนเป็นประเทศที่ได้ชื่อว่า มีระบบสวัสดิการที่ครอบคลุมมากที่สุดเรียกว่าเป็นรัฐสวัสดิการคือรัฐเข้ามาดูแลสวัสดิการให้กับประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย แต่การจัดสวัสดิการในรูปแบบรัฐสวัสดิการสังคมนั้น ต้องใช้เงินงบประมาณจำนวนมากในการดำเนินการ ประเทศสวีเดนจึงมีการจัดเก็บภาษีเพื่อนำมาจัดสวัสดิการสังคมน้อยกว่าส่วนที่สูงสุดถึงประมาณร้อยละ 40 ของรายได้เลยทีเดียว

ประเทศไทยกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

หลังจากได้ศึกษาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในต่างประเทศแล้ว และกลับมามองสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทยที่เชื่อกันว่า ผู้สูงอายุเป็นปุชนิยบุคคลที่ควรเคารพและบูชา กตัญญู(รู้คุณ)และกตเวทิต์(ตอบแทนคุณ) ของทุกครอบครัว ชุมชน เป็นบุคคลที่รัฐควรดูแลเอาใจใส่ เพื่อให้มีวิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ที่ดีมั่นคงและมีหลักประกันทางสังคมที่แน่นอน ได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างถูกต้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

จากข้อมูลของสำนักประชากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยประชากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ บ่งชี้ว่าประเทศไทยในช่วงเวลา 20 ปีที่ผ่านมา มีอัตราการเพิ่มของประชากรทารกแรกเกิดของประเทศลดลง อันเนื่องมาจากความสำเร็จของนโยบายการวางแผนครอบครัว โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีการคุมกำเนิดให้แก่ครอบครัวมีบุตรไม่เกิน 2 คนโดยใช้วลีที่ว่า “หญิงก็ได้ ชายก็ได้ มีแค่ 2” เป็นผลทำให้ปัจจุบันและในอนาคต

ประชากรวัยแรงงานในอัตราทดแทนลดน้อยลง ประชากรผู้สูงอายุจะมากขึ้นตามลำดับ ประกอบกับการสาธารณสุข เทคโนโลยีทางการแพทย์ที่เจริญก้าวหน้าขึ้น ทำให้ประชากรผู้สูงอายุสูญเสียชีวิตจากโรคภัยไข้เจ็บน้อยลงมีอายุที่ยืนยาวขึ้น เป็นผลให้สังคมไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเช่นเดียวกับกับทุกประเทศทั่วโลก

โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คาดการณ์ว่าจำนวนประชากรรวมในปี พ.ศ. 2568 จะมีประมาณ 72,260,000 คน และจำนวนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป คาดว่าจะมีประมาณ 14,452,000 คน หรือร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรรวมทั้งประเทศ สถานการณ์ดังกล่าวนี้ ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งหากมีการเตรียมความพร้อมสู่สังคมผู้สูงอายุและทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี ย่อมจะทำให้ประเทศไทยมีประชากรที่มีคุณภาพด้วย

ปฏิญญาสากลที่ประเทศไทยผูกพันต้องปฏิบัติตาม

เมื่อโลกเจริญก้าวหน้าเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ทุกประเทศทั่วโลกมีความใกล้ชิดกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะอยู่ด้วยกันอย่างอารยะ เพราะทุกประเทศต่างตระหนักแล้วว่า การแบ่งแยกโลก แบ่งแยกภูมิภาคทางกายภาพด้วยเส้นแบ่งภูมิภาค หรือเส้นแบ่งประเทศไม่สามารถแก้ปัญหาบางประการที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันในฐานะประชากรโลก การสร้างกติกาสากลเพื่ออยู่ร่วมกันในฐานะประชากรโลกจึงเริ่มขึ้น โดยมีองค์การสหประชาชาติซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นองค์กรกลางเข้ามารับหน้าที่เป็นเป็นเจ้าภาพ มีประเทศต่างๆ ที่เห็นด้วยกับแนวทางนี้เข้าร่วมเป็นสมาชิกจำนวนมาก ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่เป็นสมาชิกที่ดีของสหประชาชาติปฏิบัติตามปฏิญญาสากลที่สหประชาชาติออกมาและประเทศไทยเข้าไปเป็นภาคีพันธะผูกพันที่ต้องปฏิบัติในหลายระดับ เช่น สิทธิของผู้สูงอายุตามหลักการขององค์การสหประชาชาติ แผนปฏิบัติการเชียงใหม่ว่าด้วยการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติว่าด้วยแผนปฏิบัติการเชียงใหม่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ เช่น ปฏิญญาบูรไนดารุสชาลามว่าด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว : การดูแลผู้สูงอายุ การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนว่าด้วยงานสวัสดิการสังคมและการพัฒนา ครั้งที่ 7 วันที่ 25 พฤศจิกายน 2010 มีการตกลงความร่วมมือกันส่งเสริมคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของผู้สูงอายุ รวมถึงการลดความเสี่ยงทางสังคมของผู้สูงอายุ แผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริดว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ (MIPAA) การดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของประเทศไทย ภายใต้ the Madrid International Plan of Action on Ageing (MIPAA) 2010 และแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศมาดริดว่าด้วยเรื่องผู้สูงอายุ พ.ศ. 2545-2555 เป็นต้น

รัฐธรรมนูญไทยและกฎหมายผู้สูงอายุ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีบทบัญญัติที่บรรจุหลักการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุไว้ดังนี้ หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 40 บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม และกำหนดไว้ใน (6) ว่า เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ ย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม และย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในคดีที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทางเพศ

หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ กำหนดไว้ใน มาตรา 53 บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ใน (1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้

ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ และมาตรา 84 รัฐต้องดำเนินการตามแผนนโยบายด้านเศรษฐกิจ ไว้ใน (4) จัดให้มีการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างทั่วถึง

โดยมีกฎหมายและมาตรการ คือพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ที่กำหนดแผนนโยบายการดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการกำหนดให้มีการสร้างระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมของผู้สูงอายุในชุมชนมากขึ้น เช่น สิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เช่น การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมการรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะหรือการบริการสาธารณะอื่น การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูกทอดทิ้ง การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหาคอขวด การจัดที่พักอาศัยอาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี และผู้อุปการะเลี้ยงดูบุพการีซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี ตามประมวลรัษฎากร นอกจากนี้ยังมีปฏิญญาผู้สูงอายุไทยเป็นพันธกรณี เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้รับการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ มี 9 ประการ เช่น ผู้สูงอายุต้องได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้งและละเมิดสิทธิ เป็นต้น

สวัสดิการที่ประเทศไทยจัดให้ผู้สูงอายุในปัจจุบัน

ประเทศไทยนั้น ได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา ที่ให้ความเคารพบูชาบุพการี บรรพบุรุษ ผู้สูงอายุ โดยพุทธศาสนาถึงกับยกย่องให้พ่อและแม่เป็นพระในบ้าน หรือเป็นพระอรหันต์ของลูก เมื่อกตัญญูรู้คุณที่ท่านได้เลี้ยงมาจนโต ก็ต้องกตเวทิตอบแทนความรักความเมตตาที่ท่านมอบให้ในวัยทารก จนกระทั่งเติบโตกลายเป็นคนที่คุณดูแลตนเองได้ ด้วยแนวคิดทางศาสนานี้เองจึงทำให้คนไทยทุกคนรักและเคารพผู้สูงอายุ และดูแลผู้สูงอายุอย่างดียิ่งเสมอมา ดังเห็นได้จากการจัดสวัสดิการที่รัฐจัดให้ เช่น

ด้านการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ จัดให้มีความสะดวกรวดเร็วเป็นกรณีพิเศษ จัดช่องทางเฉพาะผู้สูงอายุ โดยแยกจากผู้รับบริการทั่วไป มีการประชาสัมพันธ์ช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุในระหว่างให้บริการ และบริการต่างๆ จัดในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ

ด้านการศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต เช่น จัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานถึงขั้นอุดมศึกษา ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอริยาถัย จัดศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนแก่ผู้สูงอายุ และจัดบริการข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

ด้านการประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม เช่น ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ข่าวสารตลาดแรงงาน การจัดหางาน รับสมัครงาน บริการข้อมูลทางอาชีพ ตำแหน่งว่างงาน การอบรม และฝึกอาชีพ และสำนักงานจัดหางานทุกแห่ง มีศูนย์กลางข้อมูลทางอาชีพและตำแหน่งงานว่างสำหรับผู้สูงอายุ

ด้านการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน เช่น จัดกิจกรรมมหกรรมสัปดาห์ผู้สูงอายุแห่งชาติทั่วประเทศ การขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุที่เป็นอาสาสมัคร ถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนกลุ่ม/ชมรม ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมภายในชุมชน จัดกิจกรรมทางกีฬา นันทนาการ การถ่ายทอดภูมิปัญญา ส่งเสริมการรวมกลุ่มออมทรัพย์ของผู้สูงอายุ

ด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือการบริการสาธารณะอื่น เช่น จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและปลอดภัยในอาคาร สถานที่ ให้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุตามอาคาร สถานที่ต่างๆ และได้มีการออกกฎกระทรวงเรื่องการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548

ด้านการช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม เช่น รถไฟ ลดค่าโดยสารครึ่งราคา (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) เฉพาะเดือนมิถุนายน – กันยายน รถไฟฟ้าเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา Bangkok mass transit System : BTS บริการบัตรระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (RABBIT) ลดค่าโดยสารครึ่งราคา และยกเว้นค่าโดยสารในวันผู้สูงอายุแห่งชาติ 13 เมษายนของทุกปี รถไฟฟ้าใต้ดิน การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย Msaa Rapid Transit Authority of Thailand : MRTA ลดค่าโดยสารครึ่งราคา และยกเว้นค่าโดยสารในวันผู้สูงอายุแห่งชาติ 13 เมษายนของทุกปี รถไฟฟ้าแอร์พอร์ต เรล ลิงค์ (Airport Rail Link :ARL) บริการบัตรผู้สูงอายุ (Senior Citizen Smart Pass) ลดค่าโดยสารครึ่งราคา และยกเว้นค่าโดยสารในวันผู้สูงอายุแห่งชาติ 13 เมษายนของทุกปี รถโดยสารประจำทาง ขสมก. ลดค่าโดยสารครึ่งราคา (ไม่รวมค่าธรรมเนียม) ตลอดวัน และยกเว้นค่าโดยสารในวันผู้สูงอายุแห่งชาติวันที่ 13 เมษายนของทุกปี และจัดที่นั่งสำรองเป็นการเฉพาะ และสำหรับสายการบินไทย การลดค่าโดยสารในเส้นทางบินภายในประเทศ 15% ในชั้นธุรกิจ, 35% ในชั้นประหยัดสำหรับการเดินทางในวันจันทร์/อังคาร/พุธ และพฤหัสบดี, 30% ในชั้นประหยัดสำหรับการเดินทางในวันศุกร์/เสาร์ และอาทิตย์ และอำนวยความสะดวกขึ้นเครื่องเป็นลำดับแรก

สายการบินบางกอกแอร์เวย์ส การลดค่าโดยสาร 20% ชั้นประหยัดเที่ยวบินภายในประเทศ สำหรับผู้สูงอายุที่ถือบัตรพลเมือง (Citizen) ของสมุย และอำนวยความสะดวกขึ้นเครื่องเป็นลำดับแรก สายการบินนกแอร์ และแอร์เอเชียอำนวยความสะดวกขึ้นเครื่องเป็นลำดับแรก และบนทางด่วน จัดบริการห้องน้ำเป็นการเฉพาะที่ ด้านดินแดง ด้านสุขุมวิท 62 และด้านบางนา

สำหรับสวัสดิการการเดินทางทางน้ำนั้น เรือด่วนเจ้าพระยา เรือในคลองแสนแสบ เรือข้ามฟาก ลดค่าโดยสารครึ่งราคาแก่ผู้สูงอายุที่ใช้บริการเรือโดยสารประจำทางในแม่น้ำเจ้าพระยา ได้แก่ เรือด่วนเจ้าพระยา (ยกเว้นเรือพิเศษธงเขียว และเรือทัวร์ธงฟ้า) เรือในคลองแสนแสบ และเรือข้ามฟาก

ด้านการยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ เช่นยกเว้นหรือลดค่าเข้าชมสถานที่ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ อุทยานประวัติศาสตร์ สวนสัตว์ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และสถานที่

ท่องเที่ยวในความรับผิดชอบขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ เป็นต้น โดยผู้สูงอายุต้องแสดงบัตรประจำประชาชน

ด้านการช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง เช่น ให้การช่วยเหลือเป็นเงินตามความจำเป็นและเหมาะสม เป็นค่าพาหนะเดินทาง ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม หรือค่ารักษาพยาบาลเบื้องต้น เท่าที่จ่ายจริง ครั้งละไม่เกิน 500 บาท

ด้านการให้คำแนะนำ บริการ ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางการแก้ไขปัญหาคอครบถ้วน เช่น ให้คำแนะนำ ปรึกษาความรู้ทางด้านกฎหมาย และประสานงานกับสภานายความจัดทหานายความช่วยเหลือ สนับสนุนค่าใช้จ่ายให้ความช่วยเหลือว่าความ แก่ต่างคดี เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ และได้รับการดูแลจากอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในพื้นที่

ด้านการจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง เช่น ช่วยเหลือเป็นเงินไม่เกินวงเงินครั้งละ 2,000 บาท ไม่เกิน 3 ครั้ง/คน/ปี และได้รับการช่วยเหลือด้านที่อยู่อาศัยในกรณีชั่วคราวหรือตลอดไป

ด้านการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ช่วยเหลือเงินเบี้ยยังชีพเป็นรายเดือนตลอดชีวิต โดยแบ่งตามช่วงอายุแบบขั้นบันได ดังนี้ อายุ 60 – 69 ปี จะได้รับเดือนละ 600 บาท อายุ 70 – 79 ปี จะได้รับเดือนละ 700 บาท อายุ 80 – 89 ปี จะได้รับเดือนละ 800 บาท อายุ 90 ปีขึ้นไป จะได้รับเดือนละ 1,000 บาท

ด้านการสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี เช่น ช่วยเหลือค่าจัดการศพให้แก่ผู้สูงอายุทุกคนที่เสียชีวิต รายละ 2,000 บาท และยื่นคำขอและรับเงินได้ที่ว่าการอำเภอทุกอำเภอในทุกจังหวัด และสำนักงานเขต 50 เขตในกรุงเทพมหานคร

ด้านอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ออกประกาศกฎกระทรวง เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุในการจัดบริการเพื่ออำนวยความสะดวกสถานที่ท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

ด้านเงินทุน ก็มีกองทุนผู้สูงอายุ ที่มีหน้าที่ การให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ มี 2 ประเภท คือ เงินทุนกู้ยืมประกอบอาชีพ ประเภทรายบุคคล คนละไม่เกิน 30,000 บาท และเงินทุนกู้ยืมประกอบอาชีพ ประเภทรายกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 5 คน ได้กลุ่มละไม่เกิน 100,000 บาท นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนเงินอุดหนุนองค์กรที่ดำเนินงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ โดยแบ่งเป็น โครงการขนาดเล็ก วงเงินไม่เกิน 50,000 บาท โครงการขนาดกลาง วงเงินไม่เกิน 50,000 – 300,000 บาท โครงการขนาดใหญ่ วงเงิน 300,000 บาทขึ้นไป

ด้านการลดหย่อนภาษีเงินได้ และการลดหย่อนภาษีให้แก่ผู้บริจาคทรัพย์สิน เงินให้แก่กองทุนผู้สูงอายุ ผู้เลี้ยงดูบิดา มารดา ได้รับการลดหย่อนภาษี จำนวน 30,000 บาท และผู้บริจาคทรัพย์สิน เงินให้แก่กองทุนผู้สูงอายุ สามารถนำไปเสร็จไปลดหย่อนภาษีได้

งานนิติบัญญัติกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

จากการสำรวจข้อมูลจากฐานข้อมูลนิติบัญญัติของประเทศไทยพบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และรัฐสภาไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทยอย่างดียิ่งเช่นเดียวกัน เช่น

การตราพระราชบัญญัติ

การพิจารณาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุนั้น เริ่มจากในปี 2538 เมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้มีร่างกฎหมายคุ้มครองผู้สูงอายุ ให้เป็นกฎหมายหลักที่รวบรวมเรื่องเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เป็นการกำหนดกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ม. 54 ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2542 ข้อ 8 และปีสากลว่าด้วยผู้สูงอายุที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดไว้ในปี 2542

โดยเริ่มเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 30 ต.ค. 2545 สภาผู้แทนราษฎรรับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณา ผ่านวุฒิสภารับหลักการและตั้งคณะกรรมการพิจารณา ลงมติในวาระที่ 3 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 120 ตอนที่ 130 ก ลงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547

ต่อมาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พุทธศักราช 2546 นั้น ประกาศใช้มาระยะหนึ่งและเห็นควรที่จะมีการแก้ไขบางประการให้ทันสมัยและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพื่อดูแลผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเสนอขอแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าว 5 ฉบับ ดังนี้

ร่างที่ 1 เสนอโดยนายจตุร โกรธกษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์กับคณะ เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2551 เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตาม มาตรา 142 (2) ประกอบมาตรา 142 วรรคห้า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามมาตรา 152 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 1 ครั้งที่ 27 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 13 พฤศจิกายน 2551

ร่างที่ 2 เสนอโดยนางวรศลี สุวรรณปริสุทธ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา กับคณะ เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2551 เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามมาตรา 142 (2) ประกอบมาตรา 142 วรรคห้า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามมาตรา 152 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 5 (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่พุธที่ 4 กุมภาพันธ์ 2552

ร่างที่ 3 เสนอโดยนางอุดมลักษณ์ เพ็ญรพัฒน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทยกับคณะ เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2552 เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามมาตรา 142 (2) ประกอบมาตรา 142 วรรคห้า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามมาตรา 152 ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย และบรรจระบุเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 4 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม 2552

ร่างที่ 4 เสนอโดยนายอำนาจ คลังผา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทยกับคณะ เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2552 เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามมาตรา 142 (2) ประกอบมาตรา 142 วรรคห้า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามมาตรา 152 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และบรรจระบุเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 4 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม 2552

ร่างที่ 5 เสนอโดยนายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทยกับคณะ เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2552 เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ตามมาตรา 142 (2) ประกอบมาตรา 142 วรรคห้า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุตามมาตรา 152 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และบรรจระบุเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 5 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 4 กุมภาพันธ์ 2552

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั้ง 5 ฉบับ ในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 5 (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2552 และในคราวการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 6 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552 และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... พร้อมกัน

ต่อมาในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 7 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ 2 กันยายน พุทธศักราช 2552 ณ ตึกรัฐสภา ได้มีการลงมติ วาระ 3 เพื่อแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ โดยมีสาระสำคัญ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ดังต่อไปนี้ คือกำหนดคุณสมบัติของผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีจ่ายเงินเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ กำหนดหลักเกณฑ์การระงับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ กำหนดให้ผู้สละสิทธิการรับเงินเบี้ยยังชีพ ได้รับประกาศนียบัตรและเข็มเชิดชูเกียรติให้แก่ผู้นั้น และให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พ.ศ. 2552 และใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ดูแลผู้สูงอายุเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

การเสนอญัตติ

การพิจารณาเกี่ยวกับญัตติด้านผู้สูงอายุของผู้แทนราษฎรนั้นมีหลายครั้งด้วยกันที่ทั้งรัฐสภาให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุมีความห่วงใยสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอเช่น

๑. การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 23 ปีที่ 1 (สมัยสามัญทั่วไป) ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากหลายพรรคเสนอญัตติเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ อาทิ

- นายนิยม วรปัญญาและคณะพรรคเพื่อไทย ได้เสนอญัตติให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเรื่องขอให้จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ

- นางวรศลี สุวรรณปริสุทธ์และชววิทย์ พิทักษ์พรพลก พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา ได้เสนอญัตติให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเรื่องจัดสรรสวัสดิการช่วยเหลือผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง

- หม่อมราชวงศ์กิติวัฒนา ไชยันต์ พรรคเพื่อแผ่นดิน ได้เสนอญัตติด่วนให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเรื่องขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาโครงการเพื่อผู้สูงอายุ (Senior Center)

- นายธวัชชัย อานามพงษ์ พรรคประชาธิปัตย์ ได้เสนอญัตติให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเรื่อง ขอให้ จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ เด็ก และอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน

๒. การประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 2 ปีที่ 2 (สมัยสามัญทั่วไป) ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอญัตติเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ คือ นายอำนาจ คลังผาและคณะ พรรคเพื่อไทย ได้เสนอญัตติให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุ

การตั้งกระทู้ถาม

การตั้งกระทู้ถามเป็นอีกหน้าที่หนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นับว่าเป็นการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติทำหน้าที่ตรวจสอบควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร โดยการตั้งกระทู้ถามถึงการดำเนินงานตามนโยบาย ดังนั้น เรื่องเกี่ยวกับสวัสดิการของผู้สูงอายุจึงเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในความสนใจของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งที่ผ่านมาได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งกระทู้ถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว อาทิ

- นางวรศลี สุวรรณปริสุทธ์ พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา จังหวัดมุกดาหาร ได้ตั้งกระทู้ถามนายกรัฐมนตรี เรื่อง การจัดสรรสวัสดิการช่วยเหลือผู้สูงอายุ

- นายนคร มาฉิม พรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดพิษณุโลก ได้ตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง มาตรการเสริมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

- นายนิยม วรปัญญา พรรคไทยรักไทย จังหวัดลพบุรี ได้ตั้งกระทู้ถามนายกรัฐมนตรี เรื่อง สวัสดิการผู้สูงอายุและคนพิการ

ทั้งนี้ ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ประธานสภาผู้แทนราษฎรยังได้เปิดโอกาสให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ปรึกษาหารือในปัญหาความเดือดร้อนของราษฎร ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายท่านได้ใช้โอกาสนี้หารือเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อนให้กับประชาชนอีกด้วย เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ รวมทั้งให้ฝ่ายบริหารเร่งรัดการจ่ายเงินช่วยเหลือกรณีผู้สูงอายุเสียชีวิตรายละ 2,000 บาท ที่ยังไม่ได้รับเงินอีกหลายครั้ง เป็นต้นนอกจากนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องผู้สูงอายุในคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง และมีการไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการดูแลสวัสดิการผู้สูงอายุทั้งในและต่างประเทศอีกหลายครั้งด้วยกัน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่กล่าวมาข้างต้น เป็นสิ่งยืนยันได้ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกยุคทุกสมัยได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงอายุเป็นปุชนิยมบุคคลที่ควรเคารพบูชาและให้ความสำคัญตามหลักพระพุทธศาสนา ผู้สูงอายุจึงไม่ใช่บุคคลนอกแรงงาน ด้อยโอกาสหรือเป็นภาระของสังคมตามแนวคิดในเชิงสังคมนิยมสมัยใหม่ หากได้รับการพัฒนาที่ถูกต้องสามารถเป็นเสาหลักและพลังพัฒนาสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ภาครัฐ สังคม ชุมชน และครอบครัวจึงควรตระหนักถึงศักยภาพ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาของผู้สูงอายุซึ่งมีคุณค่าต่อทั้งผู้สูงอายุเอง ครอบครัว และชุมชน และนำศักยภาพ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาของผู้สูงอายุมาใช้เพื่อพัฒนาสังคมไทยต่อไป ผู้สูงอายุจึงควรได้รับการส่งเสริมและเกื้อกูลจากครอบครัว ชุมชน สังคมและรัฐให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี มีคุณค่า

และคงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพและความเป็นอยู่ให้ยาวนานที่สุด และยิ่งสำหรับผู้สูงอายุที่ประสบความทุกข์ยากด้วยแล้ว จะต้องได้รับการเกื้อกูลอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุจึงควรคำนึงถึงความเพียงพอ ทั่วถึงและเป็นธรรม ความมีศักดิ์ศรี และสามารถดำรงชีพในระดับขั้นพื้นฐานอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีน้อย ไม่ใช่ การช่วยเหลือเป็นครั้งคราวในรูปแบบสังคมสงเคราะห์แต่ควรเป็นรูปแบบสวัสดิการสังคมอย่างเป็นระบบ เช่น

1. การพัฒนาระบบการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งระบบ อย่างบูรณาการ ส่งเสริมการใช้ศักยภาพของผู้สูงอายุในการถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาสู่สังคม สนับสนุนให้ คนรุ่นใหม่ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับปราชญ์ ผู้รู้ และผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์ ควบคู่กับ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา

2. การพัฒนาระบบสุขภาพ โดยส่งเสริมให้คนไทยรู้จักดูแลและเสริมสร้างสุขภาพของตนเอง มีรูปแบบการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่เหมาะสมกับสภาพของแต่ละพื้นที่และมีความยั่งยืน ปรับโครงสร้างระบบ บริการสุขภาพที่มุ่งสู่การป้องกันและส่งเสริมสุขภาพสนับสนุนการปรับปรุงระบบบริการในทุกระดับอย่าง เชื่อมโยง โดยเฉพาะระดับปฐมภูมิที่เป็นการส่งเสริมสุขภาพเชิงลึกร่วมกับชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน (อสม.) ซึ่งจะช่วยให้ประชากรที่จะเข้าสู่วัยสูงอายุมีสุขภาพที่ดีสามารถลดภาระค่าใช้จ่ายในการ ดูแลสุขภาพและงบประมาณด้านการรักษาพยาบาลในอนาคต

3. การสร้างหลักประกันทางรายได้ในการดำรงชีวิตอย่างมั่นคงเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ในระยะสั้นมุ่งดูแล ผู้สูงอายุที่มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ หรือไม่สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้โดยจัดสรรเบี้ยยังชีพ แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป สนับสนุน และอำนวยความสะดวกด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ระยะยาว เพื่อรองรับปัญหาความต้องการบริการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะขาดที่พึ่งพิง ขาดคนดูแล หรือญาติไม่สามารถดูแลได้ เนื่องจากขาดทักษะทางการแพทย์ และต้องการความช่วยเหลือใน ระดับปานกลางถึงมาก

4. การส่งเสริมการมีงานทำในผู้สูงอายุ โดยการกำหนดให้มีรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมตาม ความสามารถของผู้สูงอายุ อาทิ การทำงานแบบบางเวลาการทำงานชั่วคราว การทำงานแบบสัญญาระยะสั้น รวมทั้งการขยายโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุที่มีความชำนาญเฉพาะด้านควบคู่กับการฝึกอบรมเพิ่มทักษะ ความรู้ของผู้สูงอายุในการรองรับอาชีพใหม่ที่มีประเภทงานเหมาะสมกับศักยภาพ และค่าจ้างที่เป็นธรรม

5. การพัฒนากลไกกระบวนการรองรับการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยสนับสนุนให้สถาบันทางสังคม ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดบริการทางสังคมขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็น เครือข่ายในการคุ้มครองทางสังคมและการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การ จัดบริการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุโดยชุมชน และเตรียมการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ ตลอดจนพัฒนากลไกกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการเสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าและ ศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ

จัดทำโดย

นายวิชาญ ทรายอ่อน

กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ สำนักวิชาการ

โทร.๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘

Email:sapagroup3@gmail.com

เอกสารอ้างอิง

- การให้ความช่วยเหลือเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ. (15 สิงหาคม 2551). กระจุกถามที่ 183 นายนคร มาฉิม พรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดพิษณุโลก ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 125 ตอนพิเศษ 138 ง. หน้า 89.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). ศ.ดร.. ถึงเวลา!!!เตรียมพร้อมรับ สังคมสูงอายุ. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 15 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.vchrkarn.com/varticle/38043>.
- จงจิตต์ ฤทธิรงค์, ศุทธิดา ขวณวัน, ปราโมทย์ ประสาทกุล. (2556). การสูงวัยของประชากรในประชาคมอาเซียน Population Ageing in ASEAN. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 8 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:pb3mRnxxL20J:www2.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr/index.php/component/docman/doc_download/41%3FItemid%3D+&cd=1&hl=th&ct=clnk&gl=th9608/13526.pdf.
- ชยินทร์ เพ็ชฌุฑฒิชฎิข. (2550). แนวทางและมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 8 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://law.hcu.ac.th/content.php?id=9>.
- ประเสริฐ ประสมรักษ์. (2555). สถานการณ์ผู้สูงอายุ. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 15 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก http://commed1.md.kku.ac.th/site_data/myort2_78/29/SUMMER2012/Elderly1.pdf.
- ปัญญาสมาพันธ์เพื่อการวิจัยความเห็นสาธารณะแห่งประเทศไทย.(2553).รายงานผลการสำรวจความเห็นสาธารณะ ครั้งที่ 2/2553 “ความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจไทย : เหลียวหลัง แลหน้า”. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 16 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.wport.org/>.
- มาลีณี วงษ์สิทธิ์ และคนอื่น. (2552). โครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลให้บริการและกิจกรรมต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุ : ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและผู้สูงอายุ ตำบลแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 5 กุมภาพันธ์ 2557. เข้าถึงได้จาก http://www.cps.chula.ac.th/cps/pop_info/thai/nop7/aging/support8.html.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.(2552). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2552. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 20 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก http://www.msociety.go.th/article_attach/.
- ราชกิจจานุเบกษา, 20 สิงหาคม 2545. เล่ม 119 ตอนที่ 80 ก, หน้า 44. การให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ. กระจุกถามที่ 619 ร. นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ พรรคประชาธิปัตย์ กรุงเทพมหานคร ถามนายกรัฐมนตรี
- 1 ธันวาคม 2547. เล่ม 121 ตอนที่ 74 ก. หน้า 9. สวัสดิการผู้สูงอายุและคนพิการ. กระจุกถามที่ 1342. นายนิยม วรปัญญา พรรคไทยรักไทย จังหวัดลพบุรี ถามนายกรัฐมนตรี.
- 15 สิงหาคม 2551. เล่ม 125 ตอนพิเศษ 138 ง. เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่มีอายุเกินหกสิบปี บริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ. กระจุกถามที่ 325 ร. นายไกร ดาบธรรม พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- 15 สิงหาคม 2551. เล่ม 125 ตอนพิเศษ 138 ง, หน้า 99. มาตรการเสริมเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ. กระจุกถามที่ 247 นายนคร มาฉิม พรรคประชาธิปัตย์ จังหวัดพิษณุโลก ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- 8 ธันวาคม 2552. เล่ม 126 ตอนพิเศษ 177 ง, หน้า 160. การจัดสรรสวัสดิการช่วยเหลือผู้สูงอายุ. กระจุกถามที่ 508 ร. นางวรศุส สุวรรณปริสุทธ์ พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา จังหวัดมุกดาหาร ถาม นายกรัฐมนตรี.

- วิทยาลัยประชากรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2556). อนาคต "สิงคโปร์" กับปมปัญหา "ประชากร.
[ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 4 ธันวาคม 2556. เข้าถึงได้จาก
<http://www.cps.chula.ac.th/library/popupdate/?p=39>.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร(องค์การมหาชน). (2556). สิงคโปร์เตรียมเปิดสถานดูแลผู้สูงอายุอีก 7 แห่ง
ต้นปีหน้า. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 4 ธันวาคม 2556. เข้าถึงได้จาก
<http://forums.hardwarezone.com.sg/eat-drink-man-woman-16/govt-build-seven-elderly-care-centres-islandwide-4218296.html>.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. (2006). ประชากรผู้สูงอายุของประเทศไทยเพิ่มขึ้น
อย่างรวดเร็ว เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 5 กุมภาพันธ์
2557. เข้าถึงได้จาก [http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr/index.php/component/
docman/doc_download/43-?Itemid=](http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr/index.php/component/docman/doc_download/43-?Itemid=).
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2555). การประมาณการงบประมาณสำหรับผู้สูงอายุและแหล่งเงิน
ที่มาของเงิน. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 28 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก
<http://tdri.or.th/research/elderly-budget/>.
- สุชาติ ทวีสิทธิ์, มาลี สันสุวรรณ, ศุทธิดา ชนวนวัน.(2556). ประชากรและสังคมในอาเซียน : ความท้าทาย
และโอกาส. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 19 กุมภาพันธ์ 2557. เข้าถึงได้จาก [http://www.ipsr.
mahidol.ac.th/ipsr-th/download_PublicationBook/2556/413-IPSR-Annual-
ConferenceIX.pdf](http://www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr-th/download_PublicationBook/2556/413-IPSR-Annual-ConferenceIX.pdf).
- สำนักกฎหมาย, สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2552). เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น
ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ. ....
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2552). บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ
(ฉบับที่..) พ.ศ. ....” . ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 1 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ 14 ตุลาคม พุทธศักราช 2552.
- ..... (2552). บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “กระทู้ถามเบี่ยงชีผู้สูงอายุ”. ชุดที่ 23 ปีที่ 2
ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดี ที่ 22 กันยายน พุทธศักราช 2552.
- ..... (2552). บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ. ....” .
ชุดที่ 23 ปีที่ 3 ครั้งที่ 9 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 24 ตุลาคม พุทธศักราช 2552.
- ..... (2552). บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ. ....” .
ชุดที่ 23 ปีที่ 3 ครั้งที่ 17 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ 14 ตุลาคม พุทธศักราช 2552.
- ..... (2552). รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “กระทู้ถามสด เบี่ยงชี
ผู้สูงอายุ”. ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ 25 กุมภาพันธ์ 2552.
- ..... (2552). รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ปรึกษาเบี่ยงชีผู้สูงอายุ”. ชุดที่ 23 ปีที่ 2
ครั้งที่ 25 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ 30 เมษายน 2552.
- ..... (2552). รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ปรึกษาเบี่ยงชีผู้สูงอายุ”. ชุดที่ 23 ปีที่ 2
ครั้งที่ 26 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 6 พฤษภาคม 2552.
- ..... (2552). รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ปรึกษาเบี่ยงชีผู้สูงอายุ”. ชุดที่ 23 ปีที่ 2
ครั้งที่ 27 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดี ที่ 7 พฤษภาคม 2552.
- ..... (2552). รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ปรึกษาเบี่ยงชีผู้สูงอายุ”. ชุดที่ 23
ปีที่ 2 ครั้งที่ 28 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 7 พฤษภาคม 2552.

- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2552). รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ปรึกษาเบี่ยยังชีพผู้สูงอายุ”. ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 30 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ 20 พฤษภาคม 2552.
- . (2552). รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ. ....”. ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 2/2552 (สมัยสามัญวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันพุธที่ 17 และวันพฤหัสบดีที่ 18 มิถุนายน 2552.
- . (2552). รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ. ....”. ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 14 สิงหาคม 2552.
- . (2552). รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ. ....”. ชุดที่ 23 ปีที่ 2 ครั้งที่ 7 (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ 2 กันยายน 2552.
- . (2552). รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ผู้สูงอายุยังไม่ได้รับเงินเบี่ยยังชีพ”. ชุดที่ 24 ปีที่ 2 ครั้งที่ 28 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ พฤศจิกายน 2555.
- . (2555). รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร “ค่าทำศพผู้สูงอายุกรณีเสียชีวิต” ชุดที่ 24 ปีที่ 2 ครั้งที่ 29 (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ พฤศจิกายน 2555.
- สำนักวิชาการ, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2551). เอกสารประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... อ.พ.13/2551 สมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ
- . (2552). เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่..) พ.ศ. .... อ.พ.6/2552 สมัยประชุมสามัญทั่วไป
- สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ. (2547). สิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 6 ธันวาคม 2556. เข้าถึงได้จาก http://www.oppo.opp.go.th/info/sitti_older_291154.ppt.
- อนิณ อรุณเรืองสวัสดิ์. (2555). โครงการสวัสดิการในประเทศต่างๆ. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 21 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก http://v-reform.org/wpcontent/uploads/2012/06/Presentation_%E0%B8%AD.%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%93.pdf.
- อรอนงค์ แจ่มผล, ผศ. (2550). การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 28 มกราคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:GJ-2smS3njYJ:eduweb.kpru.ac.th/Documents/v5.doc+&cd=1&hl=th&ct=clnk&gl=th>.
- ASEAN Business Intelligence. (2556). ลิงค์โปรให้ควมสำคัญ "คนสูงอายุ". [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 4 ธันวาคม 2556. เข้าถึงได้จาก <https://th-th.facebook.com/aseanintelligence/posts/290596967685387>.
- Global Age Watch Index. (2013). **tablePopulation ageing is transforming economies and societies across the world**. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 12 กุมภาพันธ์ 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.helpage.org/global-agewatch/>.
- United Nations, Department of Economic and Social Affairs. (2010). **World Population Prospect the 2010 Revision**. [ออนไลน์]. วันที่ค้นข้อมูล 19 กุมภาพันธ์ 2557. เข้าถึงได้จาก <http://esa.un.org/wpp/index.htm>.

